
POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Veronika Záčiková

Přesnost automatických titulků generovaných platformou Zoom – je na ně
spoleh?

Diplomantka si pro svou práci vybrala **téma, které je aktuální a relevantní hned z několika důvodů**: Automatické titulky jsou čím dál tím rozšířenější a stejně tak se stupňuje tlak na zajištění co největší inkluzivity online schůzek. S větší pravděpodobností se tedy s nimi budou při tlumočení videokonferencí setkávat i tlumočníci. A v českém prostředí to bude – jak diplomantka ilustruje – nejspíše na platformě Zoom. Otázka, zda se lze na přesnost automatických titulků na Zoomu spolehnout, je tedy nasnadě. V této souvislosti mě napadá pouze jedna věc: *Je možné automatické titulky poté, co je organizátor v rámci online schůzky na Zoomu umožní, vypnout, nebo je tím „vnutí“ všem účastníkům včetně tlumočnicků?*

V teoretické části práce diplomantka definuje používané termíny a **velmi výstižně představuje všechny relevantní koncepty**, včetně inkluze, čímž téma zasazuje do širšího společenského kontextu. V této části však postrádám informaci, *jak rozšířené používání automatických titulků při online schůzkách v dnešní době je – lze to zjistit?*

V podkapitolách věnovaným **různým typům simultánního tlumočení** diplomantka velmi dobře dokládá, jak se zvyšuje respektive sčítá jejich kognitivní náročnost. V části o CAI diplomantka výborně **vystihuje komplexnost problematiky počítačem podporovaného tlumočení** (nejednotnost definic, nejednoznačné závěry ohledně přínosu CAI pro tlumočníky a různé proměnné, které to ovlivňují).

Podkapitola 2.6. velmi dobře syntetizuje poznatky o „spouštěčích problémů“ při simultánním tlumočení a jevech, které představují problém pro technologii ASR. Ocenila bych pouze explicitnější zdůvodnění, proč se diplomantka rozhodla podrobněji rozebrat právě tyto jevy (= explicitnější provázání s částí o kognitivní zátěži simultánního tlumočení) – při jejich prvním představení na straně 40 není zcela jasné, „odkud se vzaly“ výčty a negace (obojí je však vysvětleno později).

Velmi kvituji rozhodnutí diplomantky **zaměřit se v empirické části na přesnost titulků jak z perspektivy běžného „čtenáře“, tak z perspektivy tlumočnicků**. Rovněž se podařilo najít **rovnováhu mezi realističností zkoumané situace** (technické podmínky, které si poučenější účastník online schůzky na Zoomu dokáže bez větších obtíží zajistit; realisticky znějící projev) a **získáním dostatku materiálu pro vyhodnocení přesnosti přepisu konkrétních sledovaných jevů**.

V části popisující metodologii by mohla diplomantka **shrnout instrukce pro mluvčí uceleněji** a jasněji popsat, **jak po nahrání projevů vytvořila jejich přesný transkript**.

Diplomantka si pro hodnocení přesnosti **zvolila vhodnou metriku** (NER) a byť uvádí, že toto hodnocení přesnosti je nevyhnutelně subjektivní, domnívám se, že si pro sebe **parametry nastavila jasně a že velmi dobře odpovídaly oběma zkoumaným perspektivám** (běžného čtenáře i tlumočnicka). Při stanovování závažnosti chyb také **vhodně zohledňovala specifika zkoumaných jazyků**.

V závěrečném shrnutí výsledků diplomantka přichází z **konkrétními doporučeními pro tlumočnický** ohledně toho, jaký je na automatické titulky na Zoomu spoleh v případě konkrétních jevů v konkrétních jazycích a zároveň vyvozuje i závěry ohledně celkové přesnosti.

Velmi se mi líbí **samostatná podkapitola, v níž autorka srovnává své výsledky** s jinými dosavadními zkoumánými. *Domnívám se však, že by mohla zahrnout i poznatky o přepisu cizích hlásek zmíněné na straně 29 (Verbit Editorial & Opher, 2024) a výzkumy týkající se přesnosti přepisu termínů zmíněné na straně 30 (Kuhn et al., 2023; Aksénova et al. 2021).*

S diplomantkou byla radost spolupracovat – sama přišla s relevantním tématem a různými možnostmi, jak ho zpracovat, pracovala samostatně, proaktivně konzultovala a výstupy společných diskusí chytře zapracovávala do textu a dále na nich stavěla.

Diplomovou práci předběžně hodnotím známkou výborně. Výsledná známka bude záviset na průběhu obhajoby. *Budu ráda, když se v rámci obhajoby diplomantka vyjádří k otázkám a podnětům zvýrazněným v textu posudku kurzívou.*

V Praze dne 4. 9. 2024

Mgr. Kateřina Newland Ešnerová